

Tâlcuire mistică la Nașterea Domnului

Invatatura catre monahii - armonizand in chip ales cu vietuirea monahala taina Nasterii lui Hristos

1. Surorilor si maicilor, chiar daca cu trupul sunt departe de voi, dar cu duhul sunt intre voi; caci Dumnezeu Care ne-a plasmuit in mila Sa a facut in multe feluri modul unirii, ca nu cumva din pricina saraciei faptelor bogatia unirii noastre sa ne scape. Caci unirea se face nu numai prin prezenta personala, ci lucrul unirii potrivit lui Dumnezeu se face si prin faptul de a avea acelasi gand, prin rugaciune, prin iubirea unora fata de altii, prin scrisorile trimise si prin convorbirea prin cuvinte. Toate acestea s-au savarsit in trecut.

2. Dar acum, chiar daca prezenta trupului si invatatura prin viu grai nu se mai savarsesc, rugaciunea pentru voi si iubirea datorata potrivit lui Dumnezeu sunt lucratoare. De aceea, am hotarat asadar, ca astazi sa vorbesc cu voi prin cateheza de fata, miscandu-ma spre aceasta nasterea dupa trup a Domnului, a carei taina zugravesc in ascuns caile mantuirii noastre si ne povatuiesc in chip preaintelept la cetatenia cereasca pe noi cei ce am fagaduit sa-I urmam Lui.

3. Nascut din Tata fara mama, Fiul Unul-Nascut al lui Dumnezeu Se naste si din mama fara tata, pentru ca tu, lasand tata, mama si toata rudenia, si alipindu-te de Domnul, sa canti necontenit: "Tatal meu si mama mea m-au parasit, dar Domnul m-a luat" (Ps 26, 10). Hristos S-a nascut din fecioara si a facut-o pe Maica Sa fecioara si Maica Sa a ramas fecioara - amandoua lucruri uimitoare (paradoxe) si care depasesc legea omeneasca - ca tu, care te-ai intors de la unirea casatoriei si te-ai retras din contactul cu lumea, sa fii fecioara nu numai la trup, ci si la duh. Si asa cum ai lepadat placerile trupești cu fapta, asa sa departezi si poftele sufletesti care vin prin ganduri, nemaifacandu-ti in cuget insotirea cu lumea, ci aratandu-te monahie si cu trupul si cu sufletul, salvand cu adevarat definitia vietii monahale (singuratic) atat in chipul din afara, cat si in cugetul dinauntru.

4. Iar curatindu-te de faptele trupești si gandurile patimase, va rasari in tine stralucirea fecioriei si numaidecat vei zamisli Cuvantul lui Dumnezeu, nemaipurtand nimic altceva in inima decat meditarea la renuntare si ascultare,

grija poruncilor indumnezeitoare si amintirea legamintelor de la inceput. Si asa te vei face maica a lui Hristos, ascultand si supunandu-te necontenit intai-statatoarei tale. Caci ori de cate ori arati prin fapte supunerea fata de ea si duci la capat cu lucrurile in seze ascultarea, de atatea ori intrupezi cuvantul virtutii, nascandu-l si cultivandu-l prin faptele trupului, facand aratata prin cele din afara gandul sufletului tau la porunci si facand vazut oamenilor prin modul de comportare ceea ce mai inainte era nevazut.

5. Hristos S-a nascut in pestera, ca tu, ramanand in manastirea in care ai intrat, sa renasti duhovniceste prin lucrarea poruncilor. Caci dorind sa fii inscrisa in cele ceresti, ai lasat toate cele de pe pamant si ti-ai schimbat pana si numele, instrainandu-te de toate cele ce-si au numele pe pamant. De aceea, neavand loc in casa de oaspeti ai venit in manastire ca intr-o pestera si nasti, prin renuntarea cu fapta, cuvantul poruncii pe care l-ai zamislit in sufletul tau prin gandirea feciorelnica si curata de pofta lumeasca.

6. Hristos a fost infasat in scutece, invatandu-te si pe tine sa imbratisezi zdretele umile in care esti imbracata si sa te multumesti cu hainele monahale si de neaparata trebuinta, sa nu-ti agonisesti imbracaminte de prisos, nici sa cauti sa-ti faci haine cu culori mai inchise. Caci daca ai sa cauti unele ca acestea si ai sa te uiti dupa culorile inchise si adanci, dupa lana moale, panza fina si tesaturile rafinate, de multe ori cautand cele tesute din matase, atunci in chip ipocrit ti-ai facut fagaduinta. Caci n-ai fugit de lume, ci, imbracand haina(monahala), te-ai potrivit mai degraba cu lumea pe care credeai ca ai tagaduit-o, si nu te deosebesti cu nimic de femeile usoare. Se cade, asadar, sa te aliniezi la preacinstitele vesminte (monahale) si sa te imbraci cu zdretele umile, ca fragezimea trupului imbracata cu vesmantul lor sa respinga netezimea care vine din pipait si sa nu vina la aducerea-aminte a placerilor, si sa lasi jos povara slavei desarte prin simplitatea vesmintelor si lipsa de curiozitate fata de ele.

7. Hristos a fost culcat in ieslea necuvantatoarelor, invatandu-te sa suportii cu vitejie limbutia oamenilor care te mananca cu defaimari si barfe, invatandu-te sa socotesti drept odihna incercarile si reprosurile pentru virtute si sa nu-i combati pe cei ce graiesc cele rele, ci sa taci si sa dispretuesti cinstirea lor. Pentru ca vazand oamenii rabdarea ocarilor stralucind ca o stea, sa lase tulburarea si zarva lumeasca ca pe o alta Persie si sa calatoreasca (cu magii - Mt 2, 1-20) spre viata dupa Dumnezeu, ajungand la manastire ca la Betleem si dorind sa se faca imitatori ai vietii tale.

8. Caci atunci atat multi din cei din lume, impresionati de petrecerea ta laudabila si de viata ta fara nimic prisositor,

vor umbla pe acelasi drum al renuntarii ca si tine si-si vor aduce bogatia lor ca daruri lui Dumnezeu, cat si multe din monahiile care se nevoiesc in asceza impreuna cu tine, vazand smerenia cugetului tau si rabdarea si staruinta in intristari, se vor departa de obiceiul cel rau si se vor supune voii tale, si-ti vor aduce (ca magii) drept daruri: increderea, iubirea si evlavie. Si atunci cei ce te pastoresc duhovniceste se vor minuna de toate faptele pe care le vad in tine si de toate cuvintele pe care le aud de la tine si vor lauda pe Dumnezeu Care randuieste in Iconomia Sa mantuirea oamenilor; caci zice (Hristos): "Asa sa lumineze lumina voastra inaintea oamenilor, ca vazand ei faptele voastre cele bune sa slaveasca pe Tatal vostru Cel din ceruri" (Mt 5, 16).

9. Hristos e hranit cu lapte, ca si tu sa inveti invataturile expuse simplu ale Evangheliei si sa citești vietile fericitilor Parinti care au trait in simplitate. Ele te vor aduce la seninatatea limanului ceresc pe tine care privesti la stralucirea dreptilor si esti ingrasata de contemplatiile cele de sus, dar ai adormit fata de cuvintele din lume si intelegiunea ei desfiintata (7 Col, 20; 13, 8).

10. Hristos fuge de Irod, povatuindu-te si pe tine sa fugi de rascoalele trupului. Vine in Egipt, poruncindu-ti sa surpi cu ostenele ascezei saltarile patimilor si sa faci sa inceteze cu amintirea gheenei aprinderea trupului.

11. Deci, daca vei smeri trupul prin chinul vietuirii aspre si daca vei lepada prin frica pedepselor omul cel vechi stricat de poftete inselaciunii (Ef 4, 22), vei auzi si tu: "Mergi in pamantul lui Israel" (Mt 2, 20), adica al mintii care vede pe Dumnezeu. Fiindca au murit gandurile placerii care cauta sa omoare sufletul devenit prunc potrivit lui Hristos si care vietuieste in Hristos, vei auzi si aceasta: "Daca nu va veti intoarce si nu va veti face ca acesti copii, nu veti intra in imparatia cerurilor" (Mt 18, 3), si iarasi: "Lasati copiii sa vina la Mine, caci a unora ca acestia este imparatia cerurilor" (Mt 19, 14).

12. Caci intr-adevar infranarea poruncita si amintirea staruitoare a mortii, a focului vesnic si a celorlalte pedepse biciuind cugetul trupului il omoara si dau sufletului sa vietuiasca viata ascunsa in Hristos (Col 3, 3) ducandu-l la cunostinta duhovniceasca care e pamantul mintii ce se roaga curat, ca si tu sa poti spune impreuna cu Apostolul: "Nu mai vietuiesc eu, ci Hristos vietuieste in mine" (Ga 2, 20), Care e binecuvantat in vecii vecilor. Amin.

Sfântul Teolipt al Filadelfiei

Tu zici "Sunt creștin" și te mulțumești cu asta?

Zilele acestea am citit cateva meditatii ale Sf. Teofan Zăvoratul, m-au pus însă pe ganduri următoarele randuri: "Tu zici "Sunt creștin" și te mulțumești cu asta. Aceasta e prima amăgire – să-ți însușești darurile și făgăduința creștinismului, însă fără nici o grijă pentru a înrădăcia în tine adevăratul creștinism; sau să-ți adaugi ceea ce nu poți dobândi decât prin virtutea și vrednicia cea din lăuntru. Arată-ți singur că e o amăgire să nădăjduiești într-o simplă denumire, că Dumnezeu poate ridica fiii lui Avram și dintr-o piatră și că poate lua făgăduința de la tine oricând, atata vreme cât cele de trebuință pentru a avea parte de ea nu sunt îndeplinite degrabă. Mai ales, caută să înțelegi ce înseamnă a fii creștin, unește-te cu acest ideal și vei vedea cât ține această proptea a orbirii tale." Cred în Dumnezeu și sunt creștin ortodox. Așa spun majoritatea românilor pe care îi întâlnești pe stradă. Acum 20 ani, mă uitam la un televizor amărât, alb negru, cum tineretul românesc, striga în Piața Universității din București și în fața catedralei din Timișoara;

"Exista Dumnezeu", "Dumnezeu este cu noi". Atunci în viața mea s-a întâmplat ceva, mi-am dat seama că nu-i de ajuns să spun, cred în Dumnezeu și sunt creștin ortodox. În viața mea a avut loc o schimbare, în viața multora din tinerii de atunci nu s-a schimbat nimic. Întâlnești astăzi oameni care sunt îngrijorați doar de bucata de paine și de confortul familiei, care își pierd zilele în dulceaga rutină a bucuriei de a exista. Nu le pasă de durerea altora, nu-i frământă sufletul cu întrebări dez-morțitoare. Cred în Dumnezeu și sunt creștin ortodox. Trist, dar aceștia sunt creștinii zilelor noastre; oameni care au devenit creștini doar pentru că cineva ia dus la biserică și ia botezat, iar nu prin asumarea conștiinței a învățăturii ortodoxe în viața personală.

Cea mai înspăimântătoare primejdie pentru toți creștinii ortodocși – apostazia – începe să-și arate primele roade. Apostazia aceasta seamănă într-un fel cu cea a primelor secole creștine, așa cum apare ea în Istoria Bisericii și în Viețile Sfinților, dar și în perioada din nainte de revoluție, pentru că te desparte tot de Hristos, tot de mântuire, tot

de Biserică, dar este mult mai periculoasă astăzi. De ce? Apostazia zilelor noastre a îmbrăcat forme noi, „binevoitoare”, „diplomatice”, „umaniste”, „drepturile omului”, etc. Cei care au avut de suferit în perioada din nainte de revoluție, spun despre comunism: era tiranic, opriment și lucrul aceste era vizibil și-ți dădea posibilitatea de a identifica dușmanul și de a te apăra, de a te împotrivi, de a rezista. Dovadă sunt martirii închisorilor comuniste. Astăzi nu mai este așa. În numele democrației, apostazia, este prezentă peste tot, ne pândește ca un fur, la școală (a se vedea încercarea de scoatere a Sfințelor Icoane din sala de curs), la locul de muncă și chiar prin casnicii noștri, părinți frați și surori. Nu iartă pe nimeni. Absolut toți suntem în vizorul ei. Adevăratul creștin ortodox al zilelor noastre este hărțuit din toate direcțiile. Astăzi nu se mai strigă "Exista Dumnezeu", "Dumnezeu este cu noi", se strigă altceva. Oare pentru ce s-a intrupat, răstignit și înviat Domnul Iisus? Pentru confortul nostru, pentru mărirea salariilor pe care să le cheltuim pe lucruri trecătoare?! Orice drept măritor creștin ortodox știe că nu.

Ceea ce este și mai trist, este că omul zilelor noastre nu mai sesizează că a păcătuit în fața lui Dumnezeu, că a călcat poruncile Bisericii și ale Mântuitorului Hristos, săvarșește păcatul și apoi, nepăsător se bucură mai departe de viață fără frământări și muștrări de conștiință. Sfantul părinte Ignatie Briancianinov spune: "In vremurile din urmă oamenii vor cădea din duh în trup, din vietuirea cea duhovnicească în vietuirea cea trupească. Vor uita cu desăvârșire de cer și de veșnicie. Se vor ocupa întru totul de organizarea treburilor pământești, vor căuta să-și facă o societate și un trai perfect pe lume. Vor căuta să aducă raiul pe pământ. și-n lumea asta vor uita cu desăvârșire de Dumnezeu își vor satisface poftete în cea mai mare parte a lor..."

Dacă asistăm astăzi la atatea lepădări, acestea nu se datorează numai lor, celor ce s-au lepădat, ci în mare măsură, cred, și acelor care puși să fie călăuză, au iubit greșit pe Dumnezeu și nu au dat exemplu de trăire cu

Hristos. Cineva îmi spunea că a ascultat o caseta cu predica a unui fost preot ce a trecut la bapriști și că în aceea predică respectivul mărturisea că până nu a trecut la bapriști, fuma, înjura și făcuse multe grozăvii. Cine era de vină pentru toate acestea? Binenteles, Ortodoxia. Poate că am păcătuit, dar mi-am zis: "Bine că a plecat". Ortodoxia noastră, cu adevărat, astăzi este supusă unui tir teribil care lovește în ea

Deci a spune doar "Cred în Dumnezeu și sunt creștin ortodox" nu-i de ajuns. A fi creștin ortodox înseamnă a gandi potrivit cu învățătura dreaptă, a respecta Cuvantul lui Dumnezeu și al lauda pe Dumnezeu potrivit învățăturii sănătoase. A fi creștin ortodox, înseamnă a fi căutător de Hristos și de frați. "Dar nu este ușoară această slujbă. Greutățile ei ni le arată și istoria lui Iosif. Iosif a căutat pe frații săi, dar ce s-a întâmplat când i-a aflat? Frații l-au întâmpinat de departe cu batjocuri, strigand: "Iată vine visătorul" (Facerea 37,19) Așa se întâmplă – și se va întâmpla – și cu noi. Pe căutătorii de frați, lumea și oamenii cei lumesci îi întâmpină cu batjocuri.

Când te apropii de oamenii cei lumesci cu chemările mântuirii, de departe te întâmpină cu batjocuri ca acestea: Iată vine „pocăitul”!...iată vine iar „sfântul acela”...” (Părintele Iosif Trifa) Dragul meu, poate că nu am reușit să mă fac înțeles, poate că ți se va părea că am fost părtinitor, dar nu uita: Nu-i de ajuns să spunem; "Cred în Dumnezeu și sunt creștin ortodox.", dar în același timp să mergem la Biserică doar la Paști și la Crăciun. "Uită-te în jurul tău și cântărește ceea ce vezi, dar nu te grăbii, chiar dacă va trebui să"ratezi" o zi de distracție..... Prea mulți dintre noi am zidit câte un dumnezeu pe care îl purtăm cu noi oriunde mergem. Un fals dumnezeu care este gata să ne ierte tot ce facem, căruia nu trebuie să te rogi niciodată, care nu-ți cere să postești, care îți acceptă cu stoicism toate patimile și toate mizeriile tale...."

(Monahul Neofit – Rugăciuni către tineri)